

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

A⁺⁺

Accredited By NAAC

Revised Syllabus For

B. Sc. I Botany (Open Elective)

(Faculty of Science & Technology)

Semester- I Paper -I

And

Semester-II Paper -II

(Theory/Practical Based)

NEP-2020 (2.0) Syllabus to be implemented from July, 2024 onwards.

SEMESTER –I

OPEN ELECTIVE - I: BIOFERTILIZERS AND MANURES

CREDIT: 2. LECTURE HOURS; 2 PER WEEK

MARKS: 50

MODULE	SUB-MODULE	TOPICS	LECTURE PERIOD
1.	Biofertilizers		
	1.1 Introduction	Definition, types and application of Bacterial, Fungal and Algal Biofertilizers	03
	1.2 <i>Rhizobium</i>	Characteristics, Symbiotic association with legume root nodules, isolation and mass multiplication.	03
	1.3 <i>Azotobacter</i>	Characteristics and its role as a biofertilizer. Isolation and mass multiplication	03
	1.4 Blue green Algae	Characteristics of <i>Nostoc</i> and its role as biofertilizer.	03
	1.5 <i>Trichoderma</i>	Characteristics and applications as a biofertilizer	03
2	Manures		
	2.1 Green manuring	Introduction and Agronomy of Sunnhemp (<i>Crotolaria juncea</i>) and Dhaincha (<i>Sesbania aculeate</i>).	05
	2.2 Biocompost	Introduction, types and biocomposting methods, Recycling of agricultural waste.	05
	2.3 Vermicompost and Vermiwash	Introduction, preparations, and applications.	05
Total Lectures			30

SEMESTER –II

OPEN ELECTIVE - II: GARDENING TECHNIQUE

CREDIT: 2. LECTURE HOURS; 2 PER WEEK

MARKS: 50

MODULE	SUB-MODULE	TOPICS	LECTURE PERIOD
1.	Basics in Gardening		
	1.1	Definition, objectives and scope of gardening	02
	1.2	Types of gardening - landscape and home gardening	03
	1.3	Lawns: Types and preparations	02
	1.4	Types of creative gardening: Terrarium, Floating Garden, Bottle Garden, Hanging Garden, Vertical Garden, Broken pots.	06
	1.5	Potting mixture, Potting and repotting.	02
2	Garden development		
	2.1	Plant propagation methods - i) Layering –Air layering ii) Grafting –Whip grafting iii) Budding: Patch budding	03
	2.2	Applications of PGRs - Gibberellic acid, Auxin, Cytokinin.	02
	2.3	Management practices in garden (Fertilization, Irrigation and Weeding)	02
	2.4	Important garden plants: Trees (<i>Lagerstroemia</i>), climbers (<i>Bougainvillea</i>), foliage plants (<i>Diffenbachia</i>), Cacti and succulents (<i>Opuntia</i> and <i>Kalanchoe</i>), Palms (Fan palm), Hedge plants (<i>Clerodendron</i>), edge plants (<i>Duranta</i>)	02
	2.5	Bonsai technique	02
	2.6	Management of pests and diseases of Ornamental Plants.	02
	2.7	Important gardens in India: Lalbagh (Bangalore), Amrit Udyan (New Delhi) and Lead Botanical Garden (Shivaji University, Kolhapur)	02
Total Lectures			30

सेमिस्टर-१

ओपन इलेक्टिव - I: जैविक व सेंद्रिय खतांचा परिचय
(क्रेडिट २, ६० तास)

माक्स: ५०

प्रात्यक्षिक-१: जैविक व सेंद्रिय खतांचा परिचय

प्रात्यक्षिके

- १) जीवाणू वर्गीय जैविक खतांचे प्रकार आणि ओळख करून घेणे
- २) बुरशी वर्गीय जैविक खतांची माहिती करून घेणे
- ३) शेवाळ वर्गीय जैविक खतांचे प्रकार आणि ओळख करून घेणे.
- ४) फर्ण आणि सपुष्प वनस्पती वर्गीय जैविक खतांची ओळख आणि महत्व जाणून घेणे.
- ५) जैविक खते तयार करण्यासाठी लागणाऱ्या मूलभूत घटकांची ओळख आणि माहिती करून घेणे.
- ६) जैविक खते तयार करण्याची पद्धत अभ्यासने .
- ७) जैविक खतांचे पॅकिंग आणि लेबलिंग करण्याची पद्धत अभ्यासने
- ८) हरित खतांचा परिचय करून घेणे
- ९) जैविक घटकांचे कंपोस्टिंग करणे
- १०) गांडूळ खताचा परिचय व महत्व जाणून घेणे.
- ११) गांडूळ खत आणि व्हर्मीवॉश तयार करण्याची पद्धत अभ्यासने.
- १२) जैविक व अजैविक खते तयार करणाऱ्या केंद्रांना भेट देणे

सेमिस्टर-२

ओपन इलेक्टिव-२ : बागकाम तंत्रज्ञान

(क्रेडिट २, ६० तास)

मार्क्स: ५०

प्रात्यक्षिक-२ बागकाम तंत्रज्ञान

- १) बागेचे प्रकार अभ्यासाने तसेच बागेचा नकाशा तयार करणे
- २) लॉन चे प्रकार आणि लॉन तयार करण्याची पद्धत अभ्यासणे.
- ३) रोप लागवडीसाठी खत, माती तसेच इतर घटकांचे मिश्रण तयार करणे व कुंडी भरणे
- ४) अंतर्गत गृह सजावटीसाठी टेरेरियम, बॉटल गार्डन सारखे विविध नाविन्यपूर्ण बागेचे प्रकार अभ्यासणे
- ५) बागेतील वनस्पतींच्या गतिमान वाढीसाठी विविध वाढ संप्रेरकांच्य परिणामांचा अभ्यास करणे
- ६) गुटी कलम. बर्डिंग, ग्राफिटिंग चा अभ्यास करणे
- ७) जैविक कुंपणासाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध वनस्पतींही अभ्यास करणे
- ८) बागेमध्ये लागवडीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध शोभिवंत झाडांचा अभ्यास करणे
- ९) बागेमधील सिंचन व्यवस्था तसेच तण निर्मूलन याचा अभ्यास करणे
- १०) बागेमधील वनस्पतींवर आढळणाऱ्या सर्वसाधारण बुरशींचा अभ्यास करणे.
- ११) बागेतील वनस्पतींवर पडणाऱ्या मावा वर्गीय किडींचा अभ्यास करणे.
- १२) तणनाशक, कीटकनाशक व संप्रेरके यांचे प्रमाणित मिश्रण तयार करणे.

१३) महाविद्यालयाच्या नजीकच्या नावाजलेल्या बागेला भेट देणे.

अभासक्रमाचे अपेक्षित परिणाम:

अभ्यासक्रम व्यवस्थित रित्या पूर्ण केल्यानंतर मुलांना खालील गोष्टींचा फायदा होईल

१. मुलांना बागकामतील संधी, बागेची गरज आणि बागेचे महत्त्व या याबाबतील ज्ञान आत्मसात होईल.
- २ . मुलांना विविध प्रकारच्या बागा तयार करण्याचे तंत्रज्ञान अवगत होईल.